

ETIČKI KODEKS

NEPOSREDNIH NOSITELJA ODGOJNO - OBRAZOVNE DJELATNOSTI I OSTALIH RADNIKA U OSNOVNOJ ŠKOLI MATE LOVRAKA

Kutina, 2015. g.

KAZALO

I. Opće odredbe	3
II. Temeljna načela	4
III. Neprihvatljiva ponašanja	5
IV. Profesionalna pravila u odgojno – obrazovnom radu	7
V. Odnos radnika Škole prema učenicima	11
VI. Odnos prema roditeljima, skrbnicima i drugim građanima	12
VII. Poštivanje pravila Etičkog kodeksa	13
VIII. Prijelazne i završne odredbe	14

Na temelju članka 58., članka 118. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“ broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 136/14, 152/14) i članka 215. Statuta Osnovne škole Mate Lovraka, Kutina, Školski odbor nakon provedene rasprave na Učiteljskom vijeću, Vijeću roditelja i Vijeću učenika donosi:

ETIČKI KODEKS

NEPOSREDNIH NOSITELJA ODGOJNO-OBRAZOVNE DJELATNOSTI I OSTALIH RADNIKA U OSNOVNOJ ŠKOLI MATE LOVRAKA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Etički kodeks neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti i ostalih radnika predstavlja minimalni zajednički sustav vrijednosti koje neposredni nositelji odgojno-obrazovne djelatnosti u školskoj ustanovi (u daljnjem tekstu: učitelji i stručni suradnici) i ostali radnici uvažavaju u svojem djelovanju. Izrazi koji se koriste u ovom Etičkom kodeksu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na oba roda.

Cilj je Etičkoga kodeksa poticati razumijevanje i prihvaćanje temeljnih načela moralno opravdanoga ponašanja te njihovu primjenu.

Škola ima obvezu osigurati nužne uvjete kako bi svi radnici škole mogli biti upoznati s Etičkim kodeksom. Nepoznavanje ili nerazumijevanje etičkih standarda ne opravdava neetično ponašanje.

Članak 2.

Učitelji i stručni suradnici dužni su u svom radu postupati savjesno i odgovorno prema pravilima struke i u skladu s temeljnim načelima humanosti, moralnosti, ispravnosti te vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, osobito vodeći računa o pravima djece.

II. TEMELJNA NAČELA

Članak 3.

Na obavljanje poslova i ponašanje u Školi primjenjuju se načela:

I. Načelo poštivanja propisa i pravnog poretka Republike Hrvatske

Učitelji i stručni suradnici trebaju poštovati pozitivne propise i pravni poredak Republike Hrvatske i svojim radom i ponašanjem omogućavati primjenu propisa prema svima u Školi pod jednakim uvjetima.

II. Načelo poštivanja integriteta osobe

Škola je dužna osigurati svim učenicima i djelatnicima sva ljudska prava u skladu s Ustavom i zakonima Republike Hrvatske i Općom deklaracijom o ljudskim pravima.

Škola treba biti mjesto u kojem će se poštivati pravo i sloboda svih učenika kako bi učili i naučili živjeti i raditi u ozračju mira, razumijevanja i tolerancije. Svim učenicima i djelatnicima Škole treba biti zajamčeno pravo na privatnost.

III. Načelo međusobnog uvažavanja i poštovanja dostojanstva osobe

Komunikacija između svih radnika Škole treba biti nenasilna, profesionalna i utemeljena na kulturi dijaloga.

Potrebno je poticati nenasilno rješavanje problema i sukoba te uvažavanje osobnog dostojanstva i dostojanstva svih subjekata u procesu rada i djelovanja.

Svi radnici Škole poštuju osobnost učenika, kolega, roditelja i drugih suradnika bez obzira na vjeru, etničku i nacionalnu pripadnost, rasu, spol, spolnu orijentaciju, životni stil, imovinsko stanje, podrijetlo, obiteljski i bračni status, trudnoću, obiteljske obveze, godine, invalidnost, tjelesni izgled, političko opredjeljenje i zdravstveno stanje. Učitelji i stručni suradnici trebaju poštovati dostojanstvo svih osoba s kojima su u doticaju prigodom obavljanja poslova. Učitelji i stručni suradnici imaju pravo tražiti poštovanje svoje osobnosti od svih s kojima su u doticaju.

IV. Načelo profesionalnosti

Svaki učitelj i stručni suradnik treba prema obilježjima svoje struke odgovorno, savjesno i nepristrano ispunjavati obveze prema učenicima, roditeljima, skrbnicima i drugim građanima.

Učitelji i stručni suradnici ne smiju osobne interese pretpostaviti objektivnom prosuđivanju i profesionalnom obavljanju poslova.

V. Načelo zaštite okoliša i skrbi za održivi razvoj

U Školi se sve djelatnosti trebaju obaviti u skladu s međunarodnim i domaćim standardima za zaštitu okoliša i održivog razvoja zajednice i društva.

VI. Načelo objektivnosti i jednakosti (načelo zabrane sukoba interesa)

Neposredni nositelji odgojno-obrazovne djelatnosti trebaju biti pravedni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u odgojno-obrazovnim, administrativnim i upravljačkim djelatnostima. Evaluacija djelatnosti i profesionalne kompetencije bilo kojeg učitelja i stručnog suradnika i drugog radnika škole ne smiju počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze.

III. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA

Članak 4.

Diskriminacija

Svakome je u Školi u svakom obliku zabranjeno izražavanje diskriminacije prema rasi ili etničkoj pripadnosti ili boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovnom stanju, članstvu u građanskoj udruzi, obrazovanju, društvenom položaju, bračnom ili obiteljskom statusu, dobi, zdravstvenom stanju, invaliditetu, genetskom naslijeđu, izražavanju ili spolnoj orijentaciji.

Članak 5.

Uznemiravanje

U cilju poštivanja ljudskoga dostojanstva svakoga radnika i učenika svaka vrsta uznemiravanja temeljena na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, imovinskom stanju, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju smatra se nedopustivom.

Uznemiravanjem se smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljan, verbalni, neverbalni ili fizički kao i stvaranje neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti koje drugu osobu zastrašuju, vrijeđaju, ponižavaju ili imaju za cilj povredu osobnog dostojanstva, ometanje obavljanja njezinih radnih zadataka ili smanjenje kvalitete života te osobe.

Spolno uznemiravanje

Neprihvatljivo je svako spolno uznemiravanje. Spolno je uznemiravanje specifičan oblik uznemiravanja koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane, a uključuje ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski koje su spolno obojene, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju, ruganje i ismijavanje koje je spolno obojeno, izlaganje spolno uvredljivog i uznemirujućeg materijala te zahtijevanje spolnih usluga u zamjenu za određeno djelovanje ili propuštanje s pozicije autoriteta. Svaka osoba ima pravo prijaviti Etičkom povjerenstvu uznemiravanje koje je počinio djelatnik Škole.

Članak 6.

Predrasude

Svi radnici Škole trebaju biti objektivni, moralno se ponašati te odgovorno i profesionalno raditi. Ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u obavljanju profesionalne djelatnosti.

IV. PROFESIONALNA PRAVILA U ODGOJNO-OBRAZOVNOM RADU

Članak 7.

Učitelji i stručni suradnici dužni su čuvati profesionalnu tajnu sve do njezinog javnog objavljivanja. U obavljanju odgojno-obrazovne struke učitelji i stručni suradnici dužni su osobito brižno postupati sa svim informacijama kojima raspolažu o učenicima ili njihovim obiteljima uz obvezu da svi ti podaci predstavljaju profesionalnu tajnu.

Dužnost čuvanja službene i profesionalne tajne obvezuje i nakon prestanka rada u školi , osim u situacijama kada je to odredbama posebnih zakona propisano, odnosno u postupcima pred nadležnim tijelima.

Članak 8.

Učitelji i stručni suradnici trebaju ukazivati na nestručne tvrdnje povezane s njihovom strukom izbjegavajući postupke koji bi podcijenili i obezvrijedili dostojanstvo drugih. Svoje mišljenje o stručnim pitanjima trebaju izreći javno ako je to uvjerenje utemeljeno na znanstvenoj istini i kritičnosti.

Učitelji i stručni suradnici moraju pred roditeljima i učenicima čuvati svoje i dostojanstvo svojih kolega.

Svi radnici škole imaju zadaću štititi dobar glas kolega i struke.

Kritika rada kolege može biti predmet rasprave isključivo na stručnim tijelima ili stručnim skupovima unutar Škole, a nikako izvan toga.

Članak 9.

Učitelji i stručni suradnici dužni su čuvati dignitet struke i izvan radnog vremena u školi primjerenim i dostojanstvenim ponašanjem.

Članak 10.

Učitelj u vrijeme nastave smije koristiti informacijsko-komunikacijsku tehnologiju samo u svrhu provođenja nastavnog procesa.

Članak 11.

Međusobni odnos radnika Škole

Međusobni odnos učitelja, stručnih suradnika i ostalih radnika treba biti suradnički, temeljiti se na međusobnom poštovanju, povjerenju, kolegijalnosti, uvažavanju, pristojnosti, strpljenju, međusobnoj pomoći i suradnji te profesionalnoj i ljudskoj solidarnosti. Pravo i dužnost svakog radnika škole je upozoriti svaku osobu u školi na mirnu i uljudbenu komunikaciju kao dio profesije, ali i morala svakog čovjeka.

Učitelji i stručni suradnici dužni su uzdržavati se od ponašanja kojima mogu povrijediti stručni ugled ili način rada drugog učitelja, stručnog suradnika ili drugog radnika škole. Dužnost je učitelja i stručnih suradnika ukazivati na neprimjerene postupke ili postupanja glede nepoštovanja odredbi ovoga Kodeksa ili druga neprimjerna ponašanja. Kod ukazivanja na određena postupanja ili ponašanja drugih učitelja, stručnih suradnika odnosno ostalih radnika škole treba postupati korektno i obazrivo, pazeći da se primjedbom ili kritikom ne povrijedi ugled ili dostojanstvo osobe na čiji se rad ili postupanje ukazuje.

Potrebno je njegovati suradnički odnos i povjerenje među učiteljima, stručnim suradnicima i ostalim radnicima škole te zaustavljati svako negativno ozračje.

Članak 12.

Odnos radnika Škole prema strankama

Prema strankama svi radnici Škole obvezni su ponašati se kulturno i susretljivo i dati im važne i potrebne informacije kojima raspolažu u najboljem interesu učenika, odnosno uputiti ih nadležnoj osobi ili tijelu. Svi radnici Škole trebaju se prema trećima ponašati na način koji isključuje svaki oblik neravnopravnosti, zlorabe, zlostavljanja, uznemiravanja ili omalovažavanja.

Članak 13.

Odnos prema radu

Odnos učitelja i stručnih suradnika prema radu i radnim obvezama mora biti stručan i profesionalan. Obveza je svih radnika Škole odgovorno i savjesno izvršavati obveze radnoga mjesta. Obveza je svih radnika Škole poštivati radno vrijeme, dolaziti na vrijeme i ne odlaziti prije isteka radnog vremena. Učitelji imaju obvezu redovito pripremati nastavu, izvoditi odgojno-obrazovni rad u skladu s ciljevima, zadaćama i standardima osnovnog odgoja i obrazovanja; obrađivati nastavne sadržaje na način prihvatljiv i razumljiv učenicima.

Radnici Škole dužni su čuvati povjerljive podatke o učenicima kao i podatke iznesene na Razrednim i Učiteljskim vijećima, te drugim stručnim ili upravnim tijelima Škole.

Članak 14.

Primjereno i profesionalno odijevanje radnika Škole

Radnici Škole dužni su u Školu dolaziti primjereno odjeveni. Osobni izgled učitelja i stručnih suradnika škole mora biti poslovan te odavati odnos digniteta prema ustanovi i radnom mjestu koje obavlja. Odjeća učitelja, stručnih suradnika i ostalih radnika (uključujući pomoćnike u nastavi i pripravnike) treba biti čista, uredna i primjerena pozivu koji obavljaju. Odjeća neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti treba biti udobna, omogućavati neometano obavljanje odgojno-obrazovne djelatnosti i pristup učeniku. Neprimjerenim odijevanjem smatra se preuska, prekratka, prozirna i pretjerano dekoltirana odjeća te prljava i/ili neodržavana odjeća. Posebice za radnike – pripadnike muškog spola, neprimjerenim se smatra dolazak na radno mjesto u sandalama i/ili natikačama otvorenih prstiju, bermudama, kratkim hlačama, majicama bez rukava, trenirkama (osim ako to nije službena odjeća radnog mjesta). Za radnice - pripadnice ženskoga spola, neprimjerenim se smatra dolazak na radno mjesto u pretjerano uskim ili kratkim suknjama i/ili haljinama, kratkim hlačama, tajicama (osim ako to nije osnovni odjevni predmet na donjem dijelu tijela), majicama i/ili haljinama bez naramenica i/ili pretjerano dekoltiranim majicama ili haljinama, trenirkama (osim ako to nije službena odjeća radnog mjesta) .

Članak 15.

Javno nastupanje radnika

Kod javnih nastupa u kojima predstavljaju Školu, učitelji, stručni suradnici i ostali radnici mogu iznositi školska stajališta u skladu s dobivenim ovlastima i svojim stručnim znanjem.

Kod javnih nastupa u kojima učitelji, stručni suradnici i ostali radnici ne predstavljaju Školu, a koji su tematski povezani sa Školom, učitelji, stručni suradnici i ostali radnici su dužni naglasiti da iznose osobno stajalište.

Članak 16.

Odgovornost prema Školi

Radnici Škole trebaju se brinuti o dobru i djelovati u interesu tolerancije te odgovornog i poštenog traganja za optimalnim rješenjima.

U tom smislu ne odobrava se:

- namjerno ometanje djelatnosti Škole;
- nesavjestan odnos spram imovine Škole, onemogućavanje ili otežavanje ostalim radnicima Škole da se koriste istom;
- upotreba školske imovine ili pogodnosti za osobne, komercijalne, političke, vjerske, društvene i druge izvanškolske svrhe bez posebnog odobrenja;
- poticanje drugih radnika Škole u nepoštivanju školskih pravila;
- namjerno predstavljanje osobnih stajališta kao službenog stajališta Škole radi stjecanja osobne koristi;
- korištenje imenom ili logotipom Škole za privatne djelatnosti kako bi se neopravdano stvorio dojam školskog autoriteta.

Prema školskoj imovini treba se odnositi u „duhu dobrog gospodara“ - ekonomično, odgovorno i ekološki osviješteno.

Svi radnici Škole dužni su se pridržavati dogovorenih pravila i politike djelovanja Škole bez obzira na osobna stajališta.

Članak 17.

Upoznavanje novih radnika s odredbama Etičkog kodeksa

Ravnatelj Škole dužan je sve radnike upoznati s odredbama ovog Etičkog kodeksa. Radnici koji se primaju u radni odnos moraju, prije potpisivanja ugovora o radu, biti upoznati s odredbama ovoga Etičkog kodeksa.

V. ODNOS RADNIKA ŠKOLE PREMA UČENICIMA

Članak 18.

Učitelji, stručni suradnici i ostali radnici Škole dužni su s učenicima uspostaviti odnos međusobnog povjerenja i uvažavanja, poštivati njihove ličnosti, slobode i prava, uz čuvanje svojeg dostojanstva.

Učitelji, stručni suradnici i ostali radnici u dijalogu s učenicima, u nastavnom procesu i izvan njega, moraju poštivati principe nenasilne komunikacije.

Učitelji i stručni suradnici dužni su:

- pridonositi intelektualnom razvoju učenika;
- poticati slobodan, odgovoran i ozbiljan pristup učenju uz primjenu najboljih stručnih, profesionalnih i znanstvenih metoda;
- saslušati i uvažavati učenikovo mišljenje,;
- biti objektivni i nepristrani pri ocjenjivanju učenika uz obvezu suzdržavanja od svih postupanja kojima bi se određeni učenici preferirali, a kod drugih učenika stvarao osjećaj manje vrijednosti;
- motivirati za učenje i druge oblike stvaralaštva, poticati na izražavanje vlastitog mišljenja te kod njih razvijati samopouzdanje;
uvažavati i prihvaćati učenike s različitim sposobnostima i interesima i omogućiti im odgovarajući intelektualni, emocionalni, moralni i duhovni razvoj u skladu s njihovim mogućnostima;
- postupati jednako prema svim učenicima bez diskriminacije ili povlašćivanja na temelju rase, boje kože, spola, dobi, nacionalnosti, etničke ili vjerske pripadnosti,

- socijalnog ili imovnog stanja, obiteljske situacije ili bilo kojoj drugoj osnovi;
- odgajati da poštuju i uvažavaju sve osobe bez obzira na nacionalnu ili vjersku pripadnost u skladu s etičkim načelima humanosti i čovjekoljublja.

Zabranjeno je iskorištavanje učenika, diskriminacija, vrijeđanje njihova dostojanstva i bilo koja druga zlouporaba.

Zabranjeno je fizičko kažnjavanje učenika te svaka metoda psihološkog pritiska kojom se učenik dovodi u ponižavajući položaj ili se njime stvara osjećaj manje vrijednosti ili povrede dostojanstva učenika.

Zabranjeno je kažnjavanje neposluha učenika udaljavanjem iz razreda, osim ako su udaljeni iz razloga što su upućeni stručnoj službi ili ravnatelju škole.

Učitelji i stručni suradnici trebaju biti primjer i uzor učenicima kao odgojni model.

VI. ODNOS PREMA RODITELJIMA, SKRBNICIMA I DRUGIM GRAĐANIMA

Članak 19.

Učitelji, stručni suradnici i ostali radnici Škole dužni su imati profesionalan i korektan odnos prema roditeljima, uz uvažavanje njihovih različitosti i čuvanje njihova dostojanstva.

Učitelji i stručni suradnici trebaju imati suradničke i suodgovorne odnose s roditeljima odnosno skrbnicima učenika i prema njima nastupati pristojno, nepristrano, savjesno i profesionalno vodeći računa o dobrobiti djeteta.

Na zamolbu ili zahtjev roditelja ili skrbnika učenika, dužni su ga primiti na razgovor te saslušati ako se time ne remeti redoviti nastavni proces.

U vrijeme predviđeno za informacije učitelj je dužan biti dostupan svim roditeljima zainteresiranima za razgovor.

Učitelji su dužni izvješćivati roditelje o uspjehu učenika, ponašanju i aktivnostima učenika te izostancima s nastave.

Učitelji, stručni suradnici i ostali radnici trebaju se profesionalno odnositi prema

informacijama koje dobiju od roditelja, čuvati tajnost povjerljivih informacija te integritet roditelja i učenika.

Nije dopušteno od roditelja, skrbnika ili drugih građana primiti darove, usluge ili ih poticati na darivanje.

Učitelju, stručnom suradniku i ostalim radnicima zabranjeno je primiti osobni poklon roditelja, učenika ili drugih građana u vrijednosti većoj od 500 kuna.

VII. POŠTIVANJE PRAVILA ETIČKOG KODEKSA

Članak 20.

Postupanje prema odredbama ovoga Etičkoga kodeksa obveza je svih radnika u školskoj ustanovi. Svaki učitelj i stručni suradnik koji će zasnovati radni odnos nakon stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa, prije sklapanja ugovora o radu dužan je upoznati se s odredbama ovog Kodeksa i pridržavati ih se u radu.

Povreda odredbi ovog Kodeksa smatra se lakšom ili težom povredom profesionalnih obveza, za koje osoba treba odgovarati u skladu sa zakonskim odredbama.

Za praćenje primjene odredaba Etičkog kodeksa i ispunjavanja obveza iz istog u Školi se osniva etičko povjerenstvo kojemu se mogu dostaviti pritužbe u pisanom obliku.

Članak 21.

Etičko povjerenstvo

Etičko povjerenstvo imenuje ravnatelj uz suglasnost Učiteljskog vijeća, na rok od četiri godine. Etičko povjerenstvo ima tri člana. Škola može odrediti i veći broj članova povjerenstva, ali ne više od pet. Za svakog člana povjerenstva imenuje se jedan zamjenik.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.

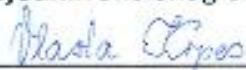
Ovaj Etički kodeks stupa na snagu danom objavljivanja na oglasnoj ploči i web stranici Osnovne škole Mate Lovraka, Kutina.

Članak 23.

Stupanjem na snagu ovog Etičkog kodeksa prestaje važiti Etički kodeks od 17. rujna 2009. godine.

Ovaj Etički kodeks objavljen je na oglasnoj ploči i web stranici Škole 29. prosinca 2015. te je stupio na snagu i primjenjuje se od 7. siječnja 2016.

Predsjednik Školskog odbora:

Vlasta Krpes

Ravnateljica:

Vedrana Banda, dipl. paed.

KLASA: 012-04/15-01/8

URBROJ: 2176-37-01-15-1